

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (индустрия)

Автор на дисертационния труд: РУСТАМ НАМИК ОГЛУ АСПАНЗАДЕ, докторант в свободна форма на обучение към катедра „Индустиален бизнес и предприемачество“ при Стопанска Академия „Д.А. Ценов“ – Свищов.

Тема на дисертационния труд: „СОЦИАЛНО ОТГОВОРНО УПРАВЛЕНИЕ НА ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИ“

Изготвил становището: ПРОФ. Д-Р ВАЛЕНТИНА ЛЮБЕНОВА НИКОЛОВА-АЛЕКСИЕВА, Университет по хранителни технологии-Пловдив, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност Икономика и управление, определена за член на научното жури със заповед № 574/30.07.2021 на Ректора на Стопанска Академия - „Д.А. Ценов“ – Свищов.

1. Актуалност на проблема.

Една от големите теми за съвременния бизнес е тази за устойчивото развитие. Тя неизменно присъства в дневния ред на Световния икономически форум в Давос, където лидери от цял свят търсят ефективни решения за постигане на стабилен баланс между икономически, социални и екологични цели, балансираното триединство на които е в основата на концепцията за устойчиво развитие. Този процес съвсем естествено води до модифициране на поведението на пазарните участници. От една страна, компаниите се стремят да „произведат устойчиво“ и да поддържат поведение на добри корпоративни граждани – компании, които се справят добре и едновременно с това се стремят да правят добро. От друга страна, социално - отговорното управление на веригата на доставки е изключително важно, тъй като тя представлява мрежата на компанията и нейните доставчици за производство и дистрибуция на специфични продукти. Практическият подход за постигане на това е свързан с интегрирането на концепцията за Корпоративна социална отговорност (КСО) в общата корпоративна стратегия на бизнес организациите

Съществуват научни публикации в областта, но като цяло приложимостта на КСО, конкретно в областта на веригата на доставки, както и ефектите от това за бизнеса, не са достатъчно изследвани. В този смисъл авторът на дисертацията прави опит да добави стойност чрез проучване на възможностите за интегриране на КСО в корпоративната стратегия и да бъде използвана като инструмент за изграждане и социална, икономическа и екологична справедливост във веригата на доставки.

В тази връзка може да се заключи, че темата на дисертацията е сполучливо избрана. Тя е *изключително актуална, дисертабилна е и има голяма практическа значимост.*

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Във въведението на дисертационния труд са формулирани основната цел и шест логически обвързани задачи за нейното постигане. Коректно са определени обектът и предметът на изследването, както и хипотезата на автора, според която *изграждането на ефективна верига на доставки в една компания (в т.ч., но не само верига, основана на социална отговорност) е възможно само чрез използването на комплексен интегриран подход към управлението.* Задачите са изпълнени в хода на изследването, а формулираната изследователска теза е доказана.

Дисертационното изследване се основава на използването на принципите на диалектиката, единството на теорията и практиката, научната абстракция. За доказване на издигнатата хипотеза се използва следния методичен инструментариум: системно-структурен анализ, методи за сравнителен, количествен и качествен анализ, анализ и синтез, експертни оценки и др.

При интерпретиране на данните докторантът се базира на данни от монографични изследвания и статии на световноизвестни учени и икономисти; материали и аналитични доклади на международни компании, включително Azkond; официални публикации на държавни органи на Латвия и Азербайджан, ЕС, ООН; резултати от изследвания на ISMA; различни интернет ресурси.

Методическият инструментариум е подходящо подбран, в съответствие с поставените цел и задачи.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Представеният дисертационен труд е в обем от **176 страници**. В структурно отношение включва **увод, 3 глави, заключение, библиография** и едно **приложение**. Резултатите са получени чрез съвременен инструментариум и са онагледени с подходящо подбрани **20 фигури** и **21 таблици**. Приложението представя броят на организациите в света по региони и техните доклади за социална отговорност за периода 2013-2017 г.

Резултатите от дисертационното изследване са представени в международни индексирани списания: Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development (WoS), Bulletin of national academy of sciences of the republic of Kazakhstan (WoS), Economics and Education (Рига, Латвия), Transactions of the National Academy of Sciences of economical series (Баку, Азербайджан), International Economic Policy (Киев, Украйна), както в сборници на международни конференции и форуми.

Структурата на дисертационното изследване е логически построена и съответства на поставената цел и задачи. Трудът съдържа конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Дисертационният труд анализира съвременните научни постижения в областта на социално-отговорното управление на веригата на доставки за постигане

на устойчиво развитие, повишаване на конкурентоспособността и ефективна интеграция в европейското и глобалното бизнес пространство. Библиографската справка включва **общо 198 източника, от които 32 на латиница, 49 на кирилица и 117 интернет ресурси.** Посочените литературни източници са пряко свързани с темата на дисертационния труд.

Направените систематизации и обобщения показват задълбоченост и добросъвестна работа с литературните източници, умения за приложение на аналитични и дедуктивни техники за обработка на информация с различни изследователски методики. Представеният дисертационен труд е **цялостно, завършено изследване по актуален и значим общественоеикономически проблем.** В хода на изследването са повдигнати и поставени на обсъждане най-значимите теоретични и практически проблеми, свързани с прилагане на концепцията за социално отговорни вериги за доставки в компании за производство и монтаж на оборудване за вентилация и контрол на климата, по примера на корпорацията Azkond.

Рустам Асланзаде притежава задълбочена *теоретико-методологическа подготовка, умения за самостоятелна изследователска работа и резултатите от дисертационното изследване доказват тази моя преценка.*

Оценявам високо получените конкретни резултати, на база на които са направени научно-обосновани изводи и препоръки за повишаване на социалната отговорност при управлението на веригата на доставки. Идентифицирани са ключовите задачи на развитието на социално отговорно управление на веригата на доставки в компании за производство и продажба на вентилационно и климатично оборудване в контекста на особеностите на националните пазари, повишаване на конкурентоспособността и ефективна интеграция в европейското и глобалното бизнес пространство. Предложена е методология за оценка на социално отговорната верига на доставки.

Заинтересовани страни от изследването могат да бъдат образователни и обучителни организации за целите на професионалната подготовка, бизнесорганизации с различен индустриален профил, организации от неправителствения сектор, органите на държавната и регионална власт.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приносите могат да бъдат разделени на научни и научно-приложни.

Към **научните приноси** може да се отнесе обогатяване на знанията в областта на управлението и устойчивото развитие, чрез предложената концептуална рамка за оценка на социално отговорното управление на веригата на доставки и систематизиране на съвременните тенденции за развитието на социално отговорното управление на световния бизнес.

Към **научно-приложните** се отнасят:

- препоръките за подобряване на устойчивото развитие и нивото на социална отговорност при управлението на веригата на доставки (SR SCM);
- предложената методология за оценка на успеха на политиката на компанията за социална отговорност и нейните вериги за доставки.

Приемам приносите като реални, достоверни и доказани в хода на дисертационното изследване.

6. Критични бележки и въпроси.

Представеният дисертационен труд е цялостно, завършено изследване, с *безспорни приноси и качества*, към което нямам сериозни критични бележки, но си позволявам да дам една препоръка:

- Необходимо е по-ясно и категорично подчертаване на собственото мнение по разглежданите теоретични проблеми.

Направената препоръка в никакъв случай не омаловажава стойността на постигнатите резултати и положения от докторанта труд.

Същевременно имам и въпрос към докторанта:

- **Въпрос** : Как устойчивостта на веригата на доставки ще поеме удара, породен от COVID-19 и как компаниите могат да модифицират услугите си, за да отговорят на ежедневно променящата се динамика в пазарните криви на търсене и предлагане?

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са общо 13 публикации за периода 2020 -2021 г, посветени на дисертационния труд, от които четири в съавторство и девет самостоятелни. Две от тях са реферирани и индексирани в Web of Science, пет от тях са публикувани във вторични международни база данни и шест от тях са доклади от национални и международни форуми.

Посочените публикации отразяват в голяма степен основните постижения на дисертационния труд. Като обем и качество те съответстват на изискванията за получаване на ОНС „доктор“.

Авторефератът е представен в установената форма и съдържание. Той отразява в обобщен вид основните резултати от изследването и дава необходимата представа за теоретичните и приложни постижения на автора.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид достойнствата на дисертационния труд, актуалността и сложността на изследваните проблеми, необходимостта от търсене на ефективни решения за тях в практиката, доброто теоретично равнище на изследваните и анализирани проблеми, може да се обобщи, че представеният дисертационен труд отговаря на нормативно заложените критерии за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ /ЗРАСРБ и Правилника на Стопанска Академия „Д.А. Ценов“- Свищов за неговото приложение /.

Посочените резултати от изследването, посветено на „Социално отговорно управление на веригата на доставки“ дават достатъчно основание за **ВИСОКА ОЦЕНКА** на научния потенциал и изследователската дейност на докторанта.

Всичко това ми позволява убедено да гласувам **ПОЛОЖИТЕЛНО** за присъждане на **Рустам Асланзаде** на научната и образователна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (индустрия).

Дата: 08.08.2021 г
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:

(проф. д-р В. Николова- Алексиева)